EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 30.7.2025
COM(2025) 430 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

kooskõlas määruse (EL) 2022/1031 artikliga 13 kõnealuse määruse rakendamise kohta ning selle kohta, millist edu on määruse raames saavutatud rahvusvahelistel läbirääkimistel seoses liidu ettevõtjate juurdepääsuga riigihanke- või kontsessiooniturgudele kolmandates riikides

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuni 2022. aasta määrus (EL) 2022/1031 (kolmandate riikide ettevõtjate, kaupade ja teenuste juurdepääsu kohta liidu riigihanke- ja kontsessiooniturgudele ning selliste menetluste kohta, millega toetatakse läbirääkimisi liidu ettevõtjate, kaupade ja teenuste juurdepääsu üle kolmandate riikide riigihanke- ja kontsessiooniturgudele (rahvusvaheliste hangete instrument))[1] (edaspidi „rahvusvaheliste hangete instrumendi määrus“) avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* 30. juunil 2022 ja jõustus 29. augustil 2022.

Rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse artiklis 13 on nõutud, et 30. augustiks 2025 ja vähemalt iga kahe aasta järel pärast seda esitab Euroopa Komisjon (edaspidi „komisjon“) Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse rakendamise kohta ning selle kohta, millist edu on käesoleva määruse raames saavutatud rahvusvahelistel läbirääkimistel seoses liidu ettevõtjate juurdepääsuga riigihanke- või kontsessiooniturgudele kolmandates riikides. Komisjon teeb selle aruande üldsusele kättesaadavaks.

Lisaks on rahvusvaheliste hangete instrumendi määruses seatud komisjonile kohustus kehtestada teatavad vahendid, et lihtsustada määruse kohaldamist. Komisjon on need nõuded täitnud ja võetud meetmeid on kirjeldatud punktis 1. Alates rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse jõustumisest on komisjon algatanud ja lõpetanud ühe rahvusvaheliste hangete instrumendi kohase uurimise, mis käsitleb Hiina Rahvavabariigi (edaspidi „Hiina RV“) meetmeid ja tavasid meditsiiniseadmete riigihanketurul[2]. Seda esimest rahvusvaheliste hangete instrumendi kohast uurimist käsitletakse punktis 2. Lõpuks on punktis 3 esitatud komisjoni järeldused, mis põhinevad komisjoni kogemusel rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse kohaldamisel kuni aruande kuupäevani.

1. Vahendid rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse kohaldamise lihtsustamiseks

Komisjon on teinud kõikidele sidusrühmadele kättesaadavaks mitu vahendit, et lihtsustada rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse kohaldamist, sealhulgas tegevussuunised, juhendi ja kaks veebivahendit: kaebuste esitamise vahend osalistele, keda võivad mõjutada hangetega seotud piirangud välismaal, ja selgitav vahend, mille eesmärk on lihtsustada liidu avaliku sektori hankijatel rahvusvaheliste hangete instrumendi meetmete kohaldamist.

1.1. Komisjoni suunised avaliku sektori hankijatele ja võrgustiku sektori hankijatele ning ettevõtjatele rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse kohaldamise lihtsustamiseks

Rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse artikli 12 kohaselt peab komisjon selleks, et lihtsustada määruse kohaldamist avaliku sektori hankijate ja võrgustiku sektori hankijate ning ettevõtjate jaoks, avaldama tegevussuunised kuue kuu jooksul alates määruse jõustumisest. Selle nõude täitmiseks avaldas komisjon 21. veebruaril 2023 suunised (edaspidi „suunised“)[3].

Suunistes antakse avaliku sektori hankijatele ja võrgustiku sektori hankijatele juhiseid ettevõtjate, kaupade ja teenuste päritolu kindlaksmääramiseks. Ettevõtjate puhul on kriteeriumiks asutamise koht ja suunistes selgitatakse mõistet „oluline äritegevus“, mis on

[1] ELT L 173, 30.6.2022, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1031/oj.

[2] Teade rahvusvaheliste hangete instrumendi kohase uurimise algatamise kohta seoses Hiina Rahvavabariigi meetmete ja tavadega meditsiiniseadmete riigihanketurul (C/2024/2343, C/2024/2973, ELT C, 24.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2973/ojhttp://data.europa.eu/eli/C/2024/2973/oj).

[3] Komisjoni teatis „Suunised avaliku sektori hankijatele ja võrgustiku sektori hankijatele ning ettevõtjatele rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse kohaldamise lihtsustamiseks“ (2023/C 64/04) (ELT C 64, lk 7, 21.2.2023, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023XC0221(02).

võetud kasutusele selleks, et ennetada rahvusvaheliste hangete instrumendi määrusest kõrvalehoidmist varifirmade kasutamise kaudu. Kaupade päritolu kindlaksmääramisel tuleb lähtuda mittesooduspäritolu reeglitest, mis on sätestatud liidu tolliseadustikus[4]. Teenuste päritolu määratakse kindlaks teenuste osutaja järgi.

Suunistes selgitatakse ka reegleid selle kohta, kuidas avaliku sektori hankijad ja võrgustiku sektori hankijad peaksid kohaldama rahvusvaheliste hangete instrumendi meetmeid, sealhulgas hindamisreegleid, millega määrata kindlaks, kas hankelepingu maksumus on rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse artiklis 6 rahvusvaheliste hangete instrumendi meetme(te) kohaldamiseks sätestatud piirmääradest suurem või väiksem. Suunistes kehtestatakse selged nõuded riigihankemenetlustes rahvusvaheliste hangete instrumendi meetmete (hindamistulemuste kohandamise meetmete ja kõrvalejätmiste) kohaldamiseks ning selgitatakse reegleid, mis on seotud rahvusvaheliste hangete instrumendi meetmete kohaldamisega konkreetsete lepingute, näiteks raamlepingute suhtes.

1.2. Kaebuste esitamise veebivahend

Rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse artikli 5 lõike 1 teise lõigu kohaselt peab komisjon tegema oma veebisaidil kättesaadavaks veebipõhise vahendi, mille kaudu liidu huvitatud isikud ja liikmesriigid saaksid ametlikult esitada põhjendatud kaebusi, mille alusel komisjon võib algatada uurimise väidetava kolmanda riigi meetme või tava kohta. Komisjon on selle kohustuse täitnud ja teinud kättesaadavaks veebipõhise vahendi (edaspidi „kaebuse esitamise veebivahend“)[5]. Kaebuse esitamise veebivahend sisaldab kohustuslikke välju (näiteks kaebuse esitaja isikuandmed, teave kaebuse kohta, kolmanda riigi meetme ja/või tava asjaolude kirjeldus) ja valikulisi välju (nt meetme majanduslik või süsteemne mõju, pakkumiskogemus ja juba sooritatud või kavandatavad toimingud). Komisjon on kehtestanud tugevad kaitsemeetmed, et tagada kaebuse lahendamise ajal konfidentsiaalsuse ja anonüümsuse kaitse väga kõrge tase. Komisjon ei ole veel kaebuste esitamise veebivahendi kaudu saanud ühtki põhjendatud kaebust, kuid talle on muude kanalite kaudu esitatud mitu mitteametlikku kaebust riigihangetega seotud tõkete kohta.

1.3. Juhend huvitatud isikutele teabe esitamiseks rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse artikli 5 lõike 1 kohaselt

Rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse artikli 5 lõike 1 kohaselt kutsutakse rahvusvaheliste hangete instrumendi kohase uurimise algatamise teates huvitatud isikuid ja liikmesriike üles esitama komisjonile kindlaksmääratud aja jooksul kogu asjakohane teave. Huvitatud isikute teavitamiseks sellest, kuidas endast teada anda, ning huvitatud isikutelt ja liikmesriikidelt teabe kogumise struktureerimiseks on komisjon avaldanud huvitatud isikute jaoks juhendi teabe esitamise kohta[6].

1.4. Veebivahend „Procurement4Buyers“

Kuigi rahvusvaheliste hangete instrumendi määruses ei ole seda nõutud, on komisjon teinud oma veebisaidil üldsusele kättesaadavaks hankevahendi, mis muu hulgas annab avaliku sektori

---

4 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

5 https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/contact-form?type=COMPL_IPI.

6 https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/form-assets/IPI_interested_parties_guidance.pdf.

hankijatele ja võrgustiku sektori hankijatele teavet selle kohta, millal nad peavad rahvusvaheliste hangete instrumendi meetmete kohaselt piirama välisriikide pakkujate osalemist. Selleks et kiiresti ja usaldusväärselt kontrollida, millistel kolmandate riikide pakkujatel on õiguslikult tagatud võimalus esitada kavandatud hankes pakkumus, saavad avaliku sektori hankijad või võrgustiku sektori hankijad kasutada vahendit „Procurement4Buyers“,[7] mis on tehtud kättesaadavaks veebisaidil Access2Markets. Selleks on vaja vaid sisestada hankija andmed, hankelepingu ese ja kavandatud hanke eeldatav maksumus (CPV-kood)[8] ning vastata mõnele jätkuküsimusele, kui see on nõutav. Pärast seda esitatakse kasutajale positiivne loend, mis sisaldab riike, kelle pakkujad võivad hankes osaleda, ja negatiivne loend, mis sisaldab riike, kelle ettevõtjad jäetakse pakkumuste esitamisest kõrvale. Negatiivne loend kajastab rahvusvaheliste hangete instrumendi otsustusmenetluste tulemusi[9].

2. Rahvusvaheliste hangete instrumendi uurimine seoses Hiina RV meetmete ja tavadega meditsiiniseadmete riigihanketurul

Komisjon algatas 24. aprilli 2024. aastal omal algatusel rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse artikli 5 lõike 1 kohase uurimise, mis on seotud Hiina RV meetmete ja tavadega, mille tagajärjeks on liidu ettevõtjate, kaupade ja teenuste juurdepääsu oluline ja korduv piiramine Hiina RV meditsiiniseadmete riigihanketurul. Rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse artikli 5 lõike 2 kohaselt peeti 24.–26. juulini 2024. aastal Pekingis Hiina RVga konsultatsioone. Konsultatsioonidega ei saavutatud uurimise ajal tuvastatud hangetega seotud piirangute kohta rahuldavat lahendust.

Pärast uurimise lõpetamist ja Hiina RVga peetud konsultatsioone tegi komisjon 14. jaanuaril 2025 üldsusele kättesaadavaks rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse artikli 5 lõike 4 kohase aruande, mis sisaldab uurimise järeldusi ja kavandatavat tegevust[10] (edaspidi „uurimisaruanne“). Komisjon esitas uurimisaruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule kooskõlas rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse artikli 5 lõikega 4 vastavalt 29. ja 30. jaanuaril 2025.

Uurimise tegi eriti raskeks Hiina riigihanketuru läbipaistmatus. Välisriikide tarnijate diskrimineerimine ei tulene üksnes õigusnormidest, vaid ka arvukatest haldusmeetmetest, sisesuunistest ja juhistest, mida antakse välja valitsuse eri tasanditel. Peamine raskus oli Hiina RVst hankelepingute suure valimi kogumine vormingus, mis võimaldaks sisuliselt hinnata seda, kas lisadokumentides ja hanketingimustes on liidu ettevõtjaid mõjutavaid piiranguid. Nende takistuste ületamiseks oli vaja kasutada märkimisväärseid ressursse. Laialdased analüüsialased jõupingutused ja koostöö sidusrühmadega võimaldasid komisjonil

---

7 https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/contact-form?type=COMPL_IPI.

8 Muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. novembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 2195/2002 ühtse riigihangete klassifikaatori (CPV) kohta (EÜT L 340, 16.12.2002, lk 1; ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2195/2022-07-10http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2195/2022-07-10).

9 https://webgate.ec.europa.eu/procurementbuyers/#/procumementlocation.

10 Komisjoni aruanne kooskõlas määruse (EL) 2022/1031 artikli 5 lõikega 4 tehtud rahvusvaheliste hangete instrumendi kohase uurimise kohta, mis käsitleb Hiina Rahvavabariigi meetmeid ja tavasid meditsiiniseadmete riigihanketurul (COM(2025) 5), ja selle juurde kuuluv komisjoni talituste töödokument „Commission Staff Working Document Factual findings of the IPI investigation on the procurement market for medical devices in the People's Republic of China Accompanying the document Report from the Commission pursuant to Article 5(4) of Regulation (EU) 2022/1031 on the investigation under the International Procurement Instrument concerning measures and practices of the People's Republic of China in the public procurement market for medical devices“, SWD(2025) 2.

viimaks need raskused ületada ning koostada olemasolevate süsteemsete tõkete üksikasjalik kirjeldus.

Uurimisaruandes järeldas komisjon, et Hiina RV on loonud ulatusliku süsteemi, milles eelistatakse süstemaatiliselt omamaiseid meditsiiniseadmeid välismaistele õiguslikult siduvate tingimuste kaudu, mis kohustavad avaliku sektori asutusi eelistama omamaiseid kaupu igal juhul, kui selline alternatiiv esineb, ja mida tugevdavad imporditud kaupadele kehtestatud koormavad kinnitusmenetlused, sektoripõhised meetmed ja haiglatele omamaiste toodete muretsemiseks kehtestatud sihtkvoodid. Selline ulatuslik diskrimineeriv süsteem kehtib kõikidele meditsiiniseadmete kategooriatele kogu Hiina RV territooriumil, olenemata asjaomaste hankelepingute maksumusest. Lisaks leidis komisjon, et mahupõhise riigihanke korraldamine Hiina RVs julgustab tarnijaid pakkuma hankelepingute saamiseks väga madalat hinda ja tegelikult välistatakse seeläbi kasumile suunatud ettevõtjad, kes ei saa riigilt toetusi. Komisjon leidis diskrimineerivate ja välistavate tavade olemasolu kinnitavaid tõendeid 87 %-s riigihankelepingutest, mida tal õnnestus uurida. Komisjon järeldas, et need meetmed ja tavad on oluliselt ja korduvalt piiranud liidu ettevõtjate ja liidus valmistatud meditsiiniseadmete juurdepääsu Hiina RV meditsiiniseadmete riigihanketurule. Seega kujutavad need endast kolmanda riigi meetmeid või tavasid rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse artikli 2 lõike 1 punkti i tähenduses. Konsultatsioonide tulemuse kohta märgitakse uurimisaruandes, et Hiina valitsuse teatel ei ava nad ühepoolselt oma meditsiiniseadmete riigihanketurgu ega paku konkreetseid parandusmeetmeid juurdepääsu olulise ja korduva piiramise kõrvaldamiseks.

Selle põhjal hindas komisjon rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse artiklis 6 sätestatud tingimusi, et võtta vastu rahvusvaheliste hangete instrumendi meede, mis on määratletud kõnealuse määruse artikli 2 lõike 1 punktis j. Hindamisel keskendus komisjon i) võimaliku rahvusvaheliste hangete instrumendi meetme proportsionaalsusele ja asjakohasusele seoses kindlaks tehtud meetmete ja tavadega, ii) alternatiivsete tarneallikate olemasolule ja iii) liidu huvidele (liidu tootjate majanduslik huvi, võimalik mõju liidu avaliku sektori hankijatele ja võrgustiku sektori hankijatele ning rahvusvaheliste hangete instrumendi meetme üldine mõju liidu majandusele).

Pärast hindamist kavandas komisjon rahvusvaheliste hangete instrumendi meetme kõrvalejätmise vormis, mis kehtib kõigi Hiina RVst pärit ettevõtjate esitatud pakkumuste suhtes kõikides liidu riigihankemenetlustes, milles on hankelepingu esemeks ühtse riigihangete klassifikaatori alla kuuluvad meditsiiniseadmed (määruse (EÜ) nr 2195/2002[11] määratluse järgi CPV-koodid 33100000-1 kuni 33199000-1) ja mille eeldatav maksumus on vähemalt 5 000 000 eurot (ilma käibemaksuta). See on kõige suurema ulatusega meede, mida liit saab meditsiiniseadmete sektoris rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse raamistikus kehtestada, sest määruse järgi ei saa meetmeid kohaldada väiksema eeldatud maksumusega hankemenetluste suhtes. Siiski jääb meede ulatuselt alla Hiina RV diskrimineerivatele meetmetele ja tavadele. Kui Hiina süsteem kehtib üldiselt kõikide riigihankelepingute suhtes olenemata nende maksumusest, on rahvusvaheliste hangete instrumendi meede suunatud vaid lepingutele, mille eeldatav maksumus on üle 5 miljoni euro. Lisaks võimaldab rahvusvaheliste hangete instrumendi meede edukatel pakkujatel hankida lepingu täitmiseks kuni 50 % meditsiiniseadmetest Hiina RVst, mille tulemusena jõuab liidu riigihanketurgudele siiski märkimisväärne kogus Hiinast pärit meditsiiniseadmeid. Need piirangud tulenevad otseselt rahvusvaheliste hangete instrumendi määruses sätestatud piirmääradest ja tingimustest.

[11] Muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. novembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 2195/2002 ühtse riigihangete klassifikaatori (CPV) kohta (EÜT L 340, 16.12.2002, lk 1; ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2195/2022-07-10http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2195/2022-07-10).

19. juunil 2025 võttis komisjon 19. juuni 2025. aasta rakendusmäärusega (EL) 2025/1197[12] vastu rahvusvaheliste hangete instrumendi meetme kooskõlas rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse artikli 11 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega kaubandustõkete komitees. Meede jõustus 10 päeva pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* ja kehtib viis aastat. Hiina valitsus võttis 6. juulil 2025. aastal vastu survemeetmed, mis kehtivad ELi ettevõtjate, kaupade ja teenuste suhtes.

Hoolimata komisjoni jõupingutustest, et saavutada liidu ettevõtjatele ja liidus toodetud meditsiiniseadmetele parem juurdepääs Hiina RV meditsiiniseadmete riigihanketurule, ning tihedast teabevahetusest Hiina valitsusega ei ole rahvusvaheliste hangete instrumendi protsess veel viinud selleni, et Hiina valitsus kõrvaldaks kindlaks tehtud meetmed ja tavad. Hiina valitsusega peetud konsultatsioonid olid aga kasulikud, sest need aitavad paremini mõista Hiina RVs kehtivaid piiravaid meetmeid ja tavasid ning teha kindlaks meetmed, mis tuleks täielikult kõrvaldada. Komisjon jätkab jõupingutusi Hiina valitsusega suhtlemisel ja võib seda jätkata, kuni kõrvaldatakse kindlaks tehtud meetmed ja tavad. Sellega seoses on rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse artikli 6 lõike 10 järgi komisjonil võimalus peatada või tühistada rahvusvaheliste hangete instrumendi meede, kui ta leiab, et asjaomane kolmas riik võtab rahuldavaid parandusmeetmeid, et kõrvaldada või heastada liidu ettevõtjate, kaupade või teenuste juurdepääsu piiramine selle kolmanda riigi riigihanke- või kontsessiooniturgudele, parandades seeläbi sellist juurdepääsu. Komisjon tagab põhjaliku järelevalve selle üle, kas ELi avaliku sektori hankijad ja võrgustiku sektori hankijad kohaldavad rahvusvaheliste hangete instrumendi meedet, sealhulgas rahvusvaheliste hangete instrumendi meetme erandeid. Sellega seoses jätab komisjon endale õiguse taotleda rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse artikli 13 lõike 1 kohaselt liikmesriikidelt teavet.

3. Rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse kohaldamise järeldused

Vaatlusaluse perioodi vältel on komisjon kogunud teavet väidetavate piiravate meetmete ja tavade kohta kolmandates riikides, kasutades oma uurimisallikaid ja kontakte liidu tööstusharu esindajatega mitmesugustes sektorites. Tavapäraste kindlaks tehtud piirangute hulka kuuluvad liidu ettevõtjate ja/või kaupade ja/või teenuste hankemenetlustest kõrvalejätmine, asukohanõuded ja omamaise eelistamine, nt kompensatsioonid, mille tulemuseks on sageli tegelikult kõrvalejätmine.

Komisjon on kogunud teavet, mille järgi võivad mõned neist meetmetest ja tavadest oluliselt piirata liidu tööstusharu juurdepääsu kolmandate riikide riigihanketurgudele, mistõttu vähenevad liidu ettevõtjate võimalused.

Hoolimata sellest, et märkimisväärsete majanduslike piirangute esinemine on leidnud kinnitust, ei ole liidu tootmisharus kasutatud võimalust esitada rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse artikli 5 lõike 1 kohane ametlik kaebus kindlakstehtud meetmete või tavade kohta. Aruandeperioodi ainus rahvusvaheliste hangete instrumendi uurimine algatati ametiülesande korras. Komisjoni arvamuse kohaselt võib ametlike rahvusvaheliste hangete instrumendi kaebuste puudumist selgitada mitme asjaoluga.

[12] Komisjoni 19. juuni 2025. aasta rakendusmäärus (EL) 2025/1197, millega kehtestatakse rahvusvaheliste hangete instrumendi meede, millega piiratakse Hiina Rahvavabariigist pärit ettevõtjate ja meditsiiniseadmete juurdepääsu Euroopa Liidu meditsiiniseadmete riigihanketurule vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2022/1031. http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1197/oj.

Esitaks sõltuvad riigihanketurgudel aktiivselt osalevad ettevõtjad (pakkujad) palju ostjast (avaliku sektori asutusest). Kuigi komisjon on kehtestanud kaebuste käsitlemisel ranged konfidentsiaalsuspõhimõtted, mis põhinevad konfidentsiaalse teabe kõrgeimal kaitsetasemel, on eri sektorites ja kolmandates riikides tegutsevad ettevõtjad teatanud, et nad kardavad esitada ametlikku kaebust, sest sellega võivad kaasneda kolmandates riikides nende vastu suunatud survemeetmed ja ebasoodne kohtlemine.

Teiseks on mõnel juhul ELi ettevõtjatel, kes osalevad aktiivselt kolmandate riikide riigihanketurgudel, teatav huvi sulgeda liidu turg, et saada mõjujõudu ja osaleda aruteludes asjaomase kolmanda riigiga. Uurimise algatamise üle otsustamisel tuleb hinnata üldiseid huve tasakaalustatult, võttes arvesse kõikide liidu ettevõtjate majanduslikku huvi.

Rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse tõhusa kasutamise toetamiseks on komisjon välja töötanud vahendid ja juhendi, et lihtsustada eri sektorite kõikidel sidusrühmadel määruse nõuetekohast kohaldamist.

Rahvusvaheliste hangete instrumendi uurimine seoses Hiina RV meetmete ja tavadega meditsiiniseadmete riigihanketurul põhines kindlatel tõenditel. Kuid uurimine tõi esile ka puudujääke, mis on seotud andmete kättesaadavusega rahvusvaheliste riigihankevoogude kohta. Puudujäägid seostuvad raskustega riigihankelepingute andmete kättesaamisel, mida vajatakse selleks, et hinnata liidu pakkujate osalemist kolmandate riikide riigihangetes ja liidu pakkujaid takistavate tõkete esinemist kolmandate riikide riigihangetes. Samuti esineb liidu hanketurul teatavaid andmelünki, mis raskendavad võimalike rahvusvaheliste hangete instrumendi meetmete mõju hindamist liidus. Näiteks sisaldavad riigihankelepingute praegused andmed platvormil Tender Electronic Daily (edaspidi „TED“) eduka pakkuja päritolu, aga ei anna teavet hangitud kaupade ja teenuste päritolu kohta. Samuti on piiratud teave kolmandate riikide ettevõtjatega sõlmitud allhankelepingute ning eduka pakkuja tegeliku omaniku kohta. Andmebaasi TED täiendamine sellise teabega, eelkõige hangitud kaupade ja teenuste päritolu puudutava teabega, lihtsustaks nii rahvusvaheliste hangete instrumendi uurimist kui ka rahvusvaheliste hangete instrumendi meetmete järelkontrolli tegemist.

4. Järeldused

Kooskõlas rahvusvaheliste hangete instrumendi määruses kehtestatud õiguslike nõuetega on komisjon loonud vahendid, millega lihtsustada ettevõtjate, avaliku sektori hankijate ja võrgustiku sektori hankijate jaoks rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse kohaldamist. Rahvusvaheliste hangete instrumendi määruse kohaldamist käsitlev aruanne põhineb ka kogemusel, mille komisjon sai senini ainsa rahvusvaheliste hangete instrumendi uurimise käigus, mis oli seotud Hiina RV meetmete ja tavadega meditsiiniseadmete riigihanketurul.

Mis puutub esimese uurimise ja esimese rahvusvaheliste hangete instrumendi meetme pikaajalistesse tulemustesse, oleks praegu ennatlik teha järeldusi selle kohta, mil määral täidab instrument eesmärki avada kolmandate riikide riigihanketurg. Rahvusvaheliste hangete instrumendi meede toimib hoovana, mis aitab liidul seda turgu avada. Kuigi Hiina valitsusega peetavates konsultatsioonides ei ole veel saavutatud rahuldavat lahendust, on komisjon valmis konsultatsioone jätkama ka pärast rahvusvaheliste hangete instrumendi meetme kehtestamist ja võib asjaomase meetme peatada või tühistada, kui Hiina RV loobub kindlaks tehtud meetmetest ja tavadest.

Lõpuks väärib märkimist, et komisjon kogub laialdast teavet kolmandates riikides hangetega seotud tõkete kohta, kuid otsus algatada uurimine nõuab hoolikat kaalumist, sest välismaistes hankesüsteemides on keeruline orienteeruda. Raskusi võib tekkida näiteks keerukate

õigusraamistike tõlgendamisel, selliste diskrimineerivate tavade kindlakstegemisel, mida võivad põhjustada mitte õigusnormid, vaid haldusmeetmed ja -tavad, ning süsteemide tegeliku rakendamise mõistmisel. Sageli on selleks vaja läbi vaadata väga palju hankelepinguid, mis tihti ei ole aga avalikult kättesaadavad või mille puhul puuduvad nõuetekohaseks hindamiseks vajalikud dokumendid. Seetõttu on väga tähtis kohapealne koostöö tööstussektoriga. Väga tähtis on luua suhtluskanaleid ja tagada teabevahetuse täielik konfidentsiaalsus, mida komisjon juba teeb ja peab esmatähtsaks ka edaspidi.